

TARBIYADA INDIVIDUAL YONDASHUV MUAMMOSI

G'affarova Nazira Fayzulla qizi

TAFU Psixologiya kafedrası o'qituvchisi

Saburova Sohiba Anvarjon qizi

Toshkent Amaliy fanlar universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu tezisdá tarbiyada individual yondashuvning ahamiyati, uning asosiy muammolari va ularni hal etish yo'llari yoritilgan. Har bir o'quvchining shaxsiy xususiyatlarini hisobga olish zarurligi asoslab berilgan hamda bu yondashuvning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: individual yondashuv, tarbiya, shaxs, rivojlanish, pedagog, o'quvchi, qobiliyat, motivatsiya, psixologiya, ta'lim

Аннотация: В данной работе подчеркивается важность индивидуального подхода в образовании, его основные проблемы и пути их решения. Обосновывается необходимость учета личностных характеристик каждого ученика и показана роль такого подхода в повышении эффективности образования.

Ключевые слова: индивидуальный подход, образование, личность, развитие, учитель, ученик, способности, мотивация, психология, педагогика

Abstract: This thesis highlights the importance of an individual approach in education, its main problems and ways to solve them. The need to take into account the personal characteristics of each student is substantiated and the role of this approach in increasing the effectiveness of education is shown.

Keywords: individual approach, education, personality, development, teacher, student, ability, motivation, psychology, education

Kirish.

Tarbiyada individual yondashuv — har bir bolaning o'ziga xos psixologik, aqliy va fiziologik xususiyatlarini hisobga olgan holda tarbiyaviy ta'sir ko'rsatish jarayonidir. Asosiy muammo o'quvchilarning turli ta'lim uslublari va qobiliyatlarini qamrab olish, oilaviy muhit (ayniqsa, nuqsonli oilalar) ta'sirini hisobga olish hamda pedagogik ishlarni to'g'ri rejalashtirishdan iborat. Tarbiyada individual yondashuvning asosiy jihatlari va muammolari:

Psixologik asoslar: Bolaning ruhiyati, temperamenti va shaxsiy xususiyatlarini o'rganish samarali natija beradi.

Asosiy qism.

Tabaqalashtirilgan yondashuv: O'quvchilarning qobiliyatlariga qarab (iqtidorli yoki o'zlashtirishi past) ishlarni rejalashtirish.

Oilaviy muhit ta'siri: Tarbiyada oilaning tutgan o'rni katta, ba'zida oiladagi noxush muhit individual yondashuvga to'sqinlik qiladi.

Samarali yechimlar: Pedagogdan har bir bola bilan alohida shug'ullanish, ularning ijtimoiylashuvi va tashabbuskorligini qo'llab-quvvatlash talab etiladi.

Muammoning dolzarbligi: Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda individual yondashuvni tashkil etish bolaning barkamol shaxs bo'lib shakllanishining asosiy shartidir. Har bir o'quvchi o'ziga xos individual xususiyatlarga ega bo'lib, ular qobiliyat, qiziqish, xarakter va psixologik holat bilan farqlanadi. Shu sababli tarbiya jarayonida barcha bolalarga bir xil yondashuv qo'llash kutilgan natijani bermaydi. Individual yondashuv o'quvchining ichki imkoniyatlarini ochish, uning qobiliyatini rivojlantirish va mustaqil fikrlashini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.

Amaliyotda esa o'qituvchilarning vaqt yetishmasligi, sinfdagi o'quvchilar sonining ko'pligi individual ishlashni qiyinlashtiradi. Bundan

tashqari, ba'zi hollarda ota-onalar bilan hamkorlik yetarli darajada yo'lga qo'yilmagan bo'ladi. Bu esa o'quvchining to'liq rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interaktiv metodlar va differensial yondashuv individual tarbiyani samarali tashkil etishga yordam beradi. Pedagog har bir o'quvchini chuqur o'rganib, unga mos usullarni tanlashi zarur.

Xulosa.

Tarbiyada individual yondashuv har bir o'quvchining shaxs sifatida rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Har bir bolaning qobiliyati, qiziqishi va psixologik xususiyatlari turlicha bo'lgani sababli, ularga bir xil yondashuv samarali natija bermaydi.

Individual yondashuv asosida tashkil etilgan tarbiya jarayoni o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi hamda o'ziga bo'lgan ishonchini kuchaytiradi.

Shu bilan birga, zamonaviy ta'lim tizimida bu yondashuvni amalga oshirishda ayrim muammolar mavjud. Ularni bartaraf etish uchun pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirish, ilg'or metodlardan foydalanish va ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish zarur.

Demak, individual yondashuv samarali tarbiya va barkamol shaxsni shakllantirishning muhim sharti hisoblanad

Foydalanilgan adabiyotlar:

Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 173–180-betlar.

Avloniy A. Turkiy guliston yoxud axloq. – Toshkent: O'qituvchi, 1992. – 45–52-betlar.

Vygotskiy L.S. Psixologiya razvitiya rebenka. – Moskva: Prosveshchenie, 1984. – 112–118-betlar.

Davydov V.V. Problemy razvivayushchego obucheniya. – Moskva: Pedagogika, 1986. – 67–75-betlar.

Rubinshteyn S.L. Osnovy obshchey psixologii. – Sankt-Peterburg: Piter, 2002. – 203–210-betlar.

Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogika nazariyasi. – Toshkent: Fan, 2005. – 98–105-betlar.

Ishmuhamedov R.J. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017. – 56–63-betlar.